

SAKKI ry:n lausunto eduskunnan sivistys- ja tiedejaostolle

7.10.2021

Asia: HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Teema: Ammatillinen koulutus, lukiokoulutus (29.20.); 1. Ammatillisen koulutuksen näkymät talousarvioesityksen valossa, mm. koulutuspaikkojen ja opettajien riittävyys, työmarkkinoiden tarpeet, mahdollisuudet työpaikoilla järjestettävän koulutuksen vahvistamiseen; 2. Lukiokoulutuksen kehittäminen; 3. Toimenpiteet oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseksi ja 4. Miten vähennetään koronaepidemian haittavaikutuksia ja oppimisvajetta?

Tarkemmat kommentit

Ammatillisen koulutuksen rahoitustilanne on esitetyn talousarvion perusteella kohtalainen. Kuten olemme jo aiemmin todenneet, on opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen myönnetty lisärahoitus ollut erittäin tervetullutta ja tarpeellista. Kyse ei ole vain nuorten tai peruskoulun päättäneiden tarpeesta saada lähiopetusta: 25-vuotiaista ja sitä vanhemmista Amisbarometriin vastanneista 40% olisi kaivannut enemmän omaan opiskelualaan liittyvää opettajan pitämää opetusta. Pidämme hyvänä, että tähän tarkoitukseen hallitusohjelmassa myönnetty rahoitus on kokonaisuudessaan toteutuva. Samalla olemme huolissamme rahoituksen pitkäjänteisyydestä ja olisimme toivoneet, että kyseinen rahoitus olisi voitu

vakinaistaa pysyväksi. Tämä mahdollistaisi pitkäjänteisemmän toiminnan suunnittelun sekä henkilöstön palkkaamisen.

Opettajia tarvittaisiin lähiopetuksen lisäksi tukemaan juuri työpaikoilla järjestettävää koulutusta. Alle puolet vuoden 2019 Amisbarometrin vastaajista (en osaa sanoa -vastaukset pois lukien) näki, että opettaja oli aktiivisesti osallistunut työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen. Vaikka työpaikkaohjaajat ovat opiskelijan keskeisin tuki näissä oppimistilanteissa, olisi opettajan mahdollisuus tukea tärkeä elementti osaamisen kehittämisessä. Opettajien parempi resursointi mahdollistaisi myös työpaikan ja työpaikkaohjaajien paremman tukemisen ja keskustelun työssäoppimisjakson osaamistavoitteista: joka viides vastaaja näki että työpaikkaohjaaja ei ollut osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman päivittämiseen. Tällaisessa tilanteessa syntyy helposti tiedon puutetta tai väärinkäsityksiä siitä, mitä opiskelija osaa tai ei osaa sekä mitä hänen on jaksolla tarkoitus oppia.

Koronan jälkeen pitäisimme tärkeänä parantaa valmiuksia opetuksen toteuttamiseen poikkeuksellisissa olosuhteissa. Opetusta on saatu nopeasti järjestettyä etäolosuhteissa, mutta sen laadukasta toteutusta ja menneestä oppimista on tärkeää tukea.

Henkilöstön edustajille tulee turvata riittävästi lisäkoulutusta ja tukea uusien ja vieraampien toimintatapojen käyttöönottoon, jotta varmistetaan ammatilliset taidot, yhteisöllisyys ja sosiaalinen turvallisuus myös etäopetuksen aikana poikkeusoloissa. Tämä palvelisi myös tulevaisuutta, kun väestökehitys osaltaan vaatii ja toisaalta mahdollistaa etäopetuksen toteuttamista. Tähän olisi hyvä varautua jo hyvissä ajoin.

Autoimme Owal groupia toteuttamaan noin vuosi sitten koronan vaikutuksia kartoittaneen selvityksen. Tuloksista huolestuttavimpia oli valitettavan laaja (43 %) kokemus siitä, että ammatillinen osaaminen oli jäänyt heikommaksi poikkeustilanteen vaikutuksesta. Koronan seurauksien korjaamiseen on myönnetty lisärahoitusta jota kiitämme, mutta rahoitus on käytettävissä valitettavan myöhään. Pitäisimme hyvänä,

että jokaisen opiskelijan, varsinkin valmistumassa olevan, kohdalla voitaisiin käydä läpi osaamisen taso ja tukea varsinkin työssäoppimisjaksojen kautta käytännön osaamista sekä työllistymismahdollisuuksia. Ketään ei saisi pakottaa valmistumaan ilman tarpeeksi hyvää osaamista.

Hyvinvoinnin osalta resurssien lisäämisen lisäksi muita toimivia keinoja ovat selkeiden hoitoprosessien luominen, lyhytterapioiden tuominen osaksi opiskeluterveydenhuoltoa sekä henkilöstön täydennyskouluttamista mielenterveyden teemoista. Toivomme että opiskelijahuoltoon varattavasta lisärahoituksesta voidaan käyttää resursseja näiden toimien tukemiseen. Näkisimme hyvänä, että tulevien hyvinvointialueet toteuttaisivat näitä linjauksia kattavasti ja yhdenvertaisesti ympäri maata

JUTTA VIHONEN

Puheenjohtaja

044 7530 581

jutta.vihonen@sakkiry.fi

NOORA LUUKKA

Pääsihteeri

050 3100 570

noora.luukka@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Matti Tujula

edunvalvonnan asiantuntija

044 7766 048

matti.tujula@sakkiry.fi

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry

Hakaniemenranta 1 C | 00530 Helsinki

www.sakkiry.fi | Y-tunnus: 0678133-8